

STORTINGET

Innst. 111 S

(2019–2020)

Innstilling til Stortinget
fra kommunal- og forvaltningskomiteen

Dokument 8:155 S (2018–2019)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Siri Gåsemyr Staalesen, Espen Barth Eide, Eirik Sivertsen, Stein Erik Lauvås og Masud Gharahkhani om stans av Statsbyggs planlagte salg av øyene i indre Oslofjord

Mæland bedt om en vurdering av forslagene. Statsrådets uttalelse følger av vedlagte brev av 11. juni 2019.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Masud Gharahkhani, Kjell-Idar Juvik, Stein Erik Lauvås og Siri Gåsemyr Staalesen, fra Høyre, Norunn Tveiten Benestad, Mari Holm Lønseth, Olemic Thommessen og Ove Trellevik, fra Fremskrittspartiet, Jon Engen-Helgheim og Kari Kjønås Kjos, fra Senterpartiet, Kari Anne Bøkestad Andreassen og Marte Løvik, fra Sosialistisk Venstreparti, lederen Karin Andersen, og fra Kristelig Folkeparti, Torhild Bransdal, viser til representantforslaget.

Komiteen har i brev av 28. mai 2019 bedt Kommunal- og moderniseringsdepartementet ved statsråd Monica Mæland om en vurdering av forslagene. Der vises det blant annet til at:

«Statsbygg har i dag forvalteransvaret for øyene. Dette er en oppgave som ligger utenfor virksomhetens hovedformål, som er å sørge effektive lokaler til statlige virksomheter og sikre god forvaltning av statlige formålsbygg. Siden det ikke foreligger et konkret statlig behov for øyene, og det heller ikke er andre statlige virksomheter som ønsker å overta forvalteransvaret, ble Statsbygg gitt fullmakt til å gå i dialog med Oslo kommune om et salg av øyene.»

Komiteen har merket seg at Oslo kommune ikke ønsker å kjøpe øyene.

Komiteen mener det er viktig å beholde øyene i offentlig eierskap, enten hos staten eller hos Oslo kom-

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

1. Stortinget ber regjeringen stanse planlagt salg av øyene i indre Oslofjord.
2. Stortinget ber regjeringen foreta en ny gjennomgang av statens eiendommer som skal avhendes, spesielt med tanke på hvilke eiendommer som er interessante med hensyn til allmennhetens muligheter til friluftsliv og/eller kulturhistorie, og utarbeide en plan for hvordan allemannsretten og/eller vern av slike eiendommer best ivaretas.»

I dokumentet viser forslagsstillerne til at Statsbyggs planlagte salg av øyene i indre Oslofjord kan føre til at store friluftsanser på øyene ikke lenger blir tilgjengelig for alle.

Det vises for øvrig til dokumentet for en nærmere beskrivelse av forslagene.

Komiteens behandling

Komiteen har i brev av 28. mai 2019 til Kommunal- og moderniseringsdepartementet ved statsråd Monica

Beriktiget

mune, dersom det kan inngås en avtale om overtakelse av øyene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, vil understreke at dersom Statsbygg besitter flere eiendommer som er utenfor virksomhetens hovedformål og som vurderes solgt, bør dette kartlegges. Det forutsettes at eventuelle avhendinger vurderes nøye opp mot allmenn tilgjengelighet for befolkningen.

Flertallet vil understreke viktigheten av at denne typen, eiendommer forblir i offentlig eie og dermed allment tilgjengelig.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at staten foretar en løpende vurdering av om eiendomsporteføljen er kostnadseffektiv og tilpasset statlige behov. Disse medlemmer viser til at allmennhetens interesse til for eksempel natur er en del av vurderingen der det er aktuelt ved salg. Disse medlemmer mener det ikke er behov for en slik helhetlig gjennomgang og støtter ikke forslaget.

Disse medlemmer viser til at representantforslaget ble fremmet av representanter fra Arbeiderpartiet den 23. mai 2019. I Dagens Næringsliv den 22. mai 2019 sto det på trykk at det ikke var aktuelt å gjennomføre et salg av øyene til andre enn Oslo kommune. Det er således ikke riktig at presiseringen om at salg til andre enn Oslo kommune ikke var aktuelt, ble gitt fra regjeringen etter at forslaget ble fremmet, slik Arbeiderpartiet uriktig hevder. Disse medlemmer viser videre til at Statsbygg allerede 16. mai 2019 presiserte i Dagens Næringsliv at et eventuelt salg til andre enn Oslo kommune skulle diskuteres med regjeringen før en eventuelt vurderte å selge til andre aktører. Å omtale dette som et «planlagt salg» til andre enn Oslo kommune blir derfor også uriktig.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti registrerer at presiseringen om at «det foreligger ingen planer om å legge Bleikøya, Lindøya, Nakholmen og Heggholmen ut for salg i markedet», kom etter oppslag i media og etter varsel fra Arbeiderpartiet om at Arbeiderpartiet ville fremme et representantforslag for å få stanset Statsbyggs planlagte salg av øyene i Indre Oslofjord. Disse medlemmer tar til etterretning at statsråden er enig med forslagsstillerne om at øyene ikke skal selges.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen foreta en ny gjennomgang av statens eiendommer som skal avhendes, spesielt med tanke på hvilke eiendommer som er interessante med hensyn til allmennhetens muligheter til friluftsliv og/eller kulturhistorie, og utarbeide en plan for hvordan allemannsretten og/eller vern av slike eiendommer best ivaretas.»

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Stortinget ber regjeringen foreta en ny gjennomgang av statens eiendommer som skal avhendes, spesielt med tanke på hvilke eiendommer som er interessante med hensyn til allmennhetens muligheter til friluftsliv og/eller kulturhistorie, og utarbeide en plan for hvordan allemannsretten og/eller vern av slike eiendommer best ivaretas.

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 10. desember 2019

Karin Andersen

leder

Kari Anne Bøkestad Andreassen

ordfører

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Kommunal- og moderniseringsministeren

Stortingets presidentskap
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

19/2855-2855

11. juni 2019

**Dokument 8:155 S (2018-2019) Representantforslag fra
stortingsrepresentantene Siri Gåsemyr Staalesen, Espen Barth Eide,
Eirik Sivertsen, Stein Erik Lauvås og Masud Gharahkhani om stans av
Statsbyggs planlagte salg av øyene i indre Oslofjord**

Jeg viser til Stortingets brev av 28. mai 2019 der stortingsrepresentantene Siri Gåsemyr Staalesen, Espen Barth Eide, Eirik Sivertsen, Stein Erik Lauvås og Masud Gharahkhani fremmer representantforslag om statens øyer i indre Oslofjord. Bakgrunn for representantforslaget er følgende:

Allemannsretten står sterkt i Norge. Ved å selge øyene i indre Oslofjord til private risikerer man at Oslos innbyggere og andre brukere av øyene får redusert tilgang til sjøen og bynære friluftsarealer. Øyene i indre Oslofjord tilhører fellesskapet. Øyene er godt besøkt i løpet av sommermånedene, og det er regulert inn store friluftsareal på øyene i ny reguleringsplan stadfestet av Fylkesmannen i april 2018.

Det fremmes følgende forslag:

- 1) Stortinget ber regjeringen stanse planlagt salg av øyene i indre Oslofjord.
- 2) Stortinget ber regjeringen foreta en ny gjennomgang av statens eiendommer som skal avhendes, spesielt med tanke på hvilke eiendommer som er interessante med hensyn til allmennhetens muligheter til friluftsliv og/eller kulturhistorie, og utarbeide en plan for hvordan allemannsretten og/eller vern av slike eiendommer best ivaretas.

1. Stortinget ber regjeringen stanse planlagt salg av øyene i indre Oslofjord.

Staten er eier av Bleikøya, Lindøya, Nakholmen og Heggholmen i indre Oslofjord. Øyene representerer viktige rekreasjons- og friområder for allmennheten, og det er vesentlig at disse interessene sikres. Ny reguleringsplan ble vedtatt april 2018, som i hovedtrekk gjør at øyene er regulert til fritidsbebyggelse, friområde/friluftsområde og naturvernområde. Hensikten med planen er at eksisterende bebyggelse skal kunne opprettholdes, uten at det går på bekostning av naturmangfoldet, allmennhetens interesser og registrerte kulturminner.

Statsbygg har i dag forvalteransvaret for øyene. Dette er en oppgave som ligger utenfor virksomhetens hovedformål, som er å sørge effektive lokaler til statlige virksomheter og sikre god forvaltning av statlige formålsbygg. Siden det ikke foreligger et konkret statlig behov for øyene, og det heller ikke er andre statlige virksomheter som ønsker å overta forvalteransvaret, ble Statsbygg gitt fullmakt til å gå i dialog med Oslo kommune om et salg av øyene. Dette med bakgrunn i at det normalt er kommunens oppgave å forvalte friområder, i tillegg til at Oslo kommune allerede er eier av Hovedøya, Langøyene, Gressholmen og Rambergøya. Et kommunalt kjøp av statens øyer vil dermed kunne sikre en enhetlig forvaltning av øyene i indre Oslofjord. Jeg er også kjent med at Bystyret har bedt byrådet om å fremme en forvaltningsplan for øyene i samarbeid mellom kommunale etater, velforeningene og friluftsrådet.

Statens tilbud om å gå i dialog om kjøp av øyene ble i begynnelsen av mai i år besvart fra Oslo kommune med at det ikke er aktuelt å kjøpe disse. Jeg er imidlertid fortsatt innstilt på en kommunal overtakelse av øyene, og det foreligger ingen planer om å legge Bleikøya, Lindøya, Nakholmen og Heggholmen ut for salg i markedet.

2. Stortinget ber regjeringen foreta en ny gjennomgang av statens eiendommer som skal avhendes, spesielt med tanke på hvilke eiendommer som er interessante med hensyn til allmennhetens muligheter til friluftsliv og/eller kulturhistorie, og utarbeide en plan for hvordan allemannsretten og/eller vern av slike eiendommer best ivaretas.

Staten er en betydelig eiendomsbesitter og har et mangfold av ulike typer eiendommer, som skal ivareta og legge til rette for ulike formål. For å sikre at eiendomsporteføljen til enhver tid er kostnadseffektiv og tilpasset statlige behov og politiske målsettinger, foretas det forløpende vurderinger med tanke på salg. En side ved dette er at salgsinntekter bidrar med midler til å finansiere andre prioriterte formål.

Statsbygg er en stor eiendomsforvalter i statlig sivil sektor. Blant de eiendommene Statsbygg har ansvar for, er det flere som har betydelige friluftsliv- og kulturhistoriske interesser. Eksempler på dette er Bygdø kongsgård i Oslo, Munkholmen ved Trondheim, Kongsvold fjellstue på Dovrefjell, Sognli forsøksgård i Orkdal kommune og Bergenhus i Bergen. Dette er eiendommer av nasjonal betydning, der både vern og allmennhetens interesser er sikret. Ved statlig eide friområder, friluftsområder og kulturhistoriske eiendommer vil som regel allmenhetens interesser bli vurdert i forkant av et eventuelt salg i markedet. De siste årene

har flere friområder og enkelte kulturhistoriske eiendommer blitt overført til kommuner for å sikre allmenhetens interesser. Eksempler på dette er Blaker Skanse, som ble vederlagsfritt overført til Sørum kommune i 2018. Blaker Skanse ble etablert på 1600-tallet som et militært anlegg, og er senere tatt i bruk til skoleformål og ulike kulturelle formål. Friområde på Gvarv i Sauherad kommune ble solgt til Sauherad kommune i 2019, og et LNF-område på Grønli i Asker ble solgt til Asker kommune i 2012. Det vises også til at Statsbygg er i dialog med Oslo kommune om overføring av et større friområde ved Gaustad, som ligger dels innenfor og dels utenfor Markagrensa.

Det er også viktig at statens eiendommer, som har natur- og friluftsmål, blir ivaretatt av rett instans. Seneste eksempel er del av Buøy i Brønnøy, som i mai 2019 ble overført fra Statsbygg til Miljødirektoratet. Miljødirektoratet skal i samarbeid med Brønnøy kommune ivareta drift og tilsynsansvar for eiendommen.

Med hilsen

Monica Mæland

